

BRL 9500

Deel 02

2009-08-20

NATIONALE BEOORDELINGSRICHTLIJN

voor het KOMO®-, respectievelijk het NL-EPBD®-procescertificaat voor

‘ENERGIEPRESTATIEADVISING’

BIJZONDER DEEL

voor het KOMO®-procescertificaat voor het afgeven van het

EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN

Vastgesteld door het CCvD van de
Stichting Kwaliteitsborging Installatiesector op 20 augustus 2009

Aanvaard door de Harmonisatie Commissie Bouw van de
Stichting Bouwkwiteit op 11 januari 2010

Bindend verklaard door de
Stichting Kwaliteitsborging Installatiesector op 15 januari 2010

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

Algemene informatie bij deze uitgave

BRL 9500 deel 02 is op enkele punten gewijzigd ten opzichte van de vorige versie (d.d. 6 december 2006), inclusief wijzigingsblad d.d. 7 maart 2008. De tekstuele aanpassingen hangen samen met wijzigingen in verband met actualisering van de delen 00 en 01. Bovendien is certificering voor deel 02 niet meer mogelijk zonder certificering voor deel 01.

BRL 9500 bestaat uit een Algemeen Deel en een aantal Bijzondere Delen voor diverse deelgebieden op het terrein van energieprestatieadvising. Een deelgebied wordt gekenmerkt door het soort advies (bijvoorbeeld: het leveren van een energielabel, bestaande bouw) en het soort gebouw (bijvoorbeeld: woningen). Het Algemeen Deel (BRL Deel 9500-00) bevat de eisen die altijd voor energieprestatieadvising gelden, ongeacht het soort advies en gebouw.

De relevante BRL voor 'energieprestatie van gebouwen, deelgebied 'EPA-maatwerkrapport, bestaande woningen' bestaat dus uit twee delen:

- BRL Deel 9500-00 (algemene eisen), en
- BRL Deel 9500-02 (aanvullende eisen voor het EPA-maatwerkrapport, bestaande woningen).

Dit BRL Deel is opgesteld, onder begeleiding van TC 9500 van het Centraal College van Deskundigen (CCvD) van de Stichting Kwaliteitsborging Installatiesector (KBI).

INZAGGE EXEMPLAAR

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

INHOUDSOPGAVE	pagina
1. INLEIDING	1
2. REIKWIJDTE VAN HET PROCESCERTIFICAAT	1
3. EISEN TE STELLEN AAN DE RAPPORTAGE	2
4. EISEN TE STELLEN AAN HET PROCES	2
4.1 Vakbekwaamheid	2
4.2 Geheimhouding	2
4.3 Breedte van het advies	2
4.4 Opdracht	2
4.5 Representatieve woningen	3
4.6 Te verrichten activiteiten	3
4.6.1 Informeren opdrachtgever	3
4.6.2 Opname huidige situatie	3
4.6.3 Berekening van de Energie Index (EI)	3
4.6.4 Keuze van energiebesparingsmaatregelen	3
4.6.5 Levering van het energielabel	4
4.6.6 Levering van het maatwerkrapport	4
4.6.7 Afmelding	4
4.6.8 Bewaren van gegevens	4
4.6.9 Onafhankelijke werkwijze	4
5. EISEN TE STELLEN AAN HET PROCESCERTIFICAATHOUDER	5
5.1 Inschrijving bij Kamer van Koophandel	5
5.2 Inloggegevens afmeldsysteem	5
5.3 Personeel	5
5.4 Hulpmiddelen en instrumenten	5
5.5 Levering van diensten	5
6. EISEN TE STELLEN AAN DE INTERNE KWALITEITSBEWAKING	5
7. EXTERNE KWALITEITSBEWAKING	6
7.1 Toelatingsprocedure	6
7.2 Vervolgcontroles	6
7.2.1 Jaarlijkse organisatiegerichte inspecties (audits)	6
7.2.2 Projectgerichte inspecties	6
7.3 Eisen aan de bekwaamheid van de auditor/ inspecteur van de certificatie-instelling	7
8. EISEN TE STELLEN AAN HET PROCESCERTIFICAAT	7
9. REFERENTIES	7

Bijlage 1 Model van het procescertificaat

Bijlage 2 Eisen aan de vakbekwaamheid van de 'EPA-adviseur'

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

1. INLEIDING

Dit Bijzondere Deel van beoordelingsrichtlijn 9500 beschrijft de aanvullende eisen voor het procescertificaat voor adviesdiensten op het gebied van de energieprestatie van gebouwen:

- deelgebied ‘EPA-maatwerkrapport, bestaande woningen’.

Certificering voor dit deelgebied is alleen mogelijk in combinatie met certificering voor het deelgebied ‘energielabel, bestaande woningen’.

Op de certificering voor dit deelgebied is van toepassing:

- dit gehele Bijzondere Deel (BRL Deel 9500-02), en
- het Algemene Deel van BRL 9500 (BRL Deel 9500-00)

Dit Deel 9500-02 vervangt per 15 januari 2010 Deel 9500-02 d.d. 2006-12-06, inclusief Wijzigingsblad d.d. 2008-03-07.

Deel 9500-00 is eveneens op 15 januari 2010 vervangen. Er geldt een overgangstermijn tot 1 juli 2010. Bestaande certificaathouders moeten ervoor zorgen dat ze voor die datum over een certificaat beschikken op basis van de nieuwe versies. Alle certificaten die zijn afgegeven op basis van de oude versies vervallen per 1 juli 2010.

2. REIKWIJDTE VAN HET PROCESCERTIFICAAT

Het certificaat heeft betrekking op diensten op het gebied van de energieprestatie van gebouwen ten behoeve van het EPA-maatwerkrapport, bestaande woningen’.

Een EPA-maatwerkrapport voor bestaande woningen geeft aan hoe de energieprestatie van bestaande woningen kan worden verbeterd en kan dus bijvoorbeeld ook worden gebruikt in het kader van het Convenant Energiebesparing bestaande gebouwen (“Meer met Minder”) waarin afspraken zijn gemaakt over landelijke doelen. In een EPA-maatwerkrapport is onder andere een maatregelpakket beschreven waarmee tegen de laagste kosten twee labelsprongen kunnen worden gemaakt.

Het EPA-maatwerkrapport is daarnaast gericht op de wensen van een individuele gebruiker.

Een EPA-maatwerkrapport, bestaande woningen, kan betrekking hebben op een of meer woningen.

In deze beoordelingsrichtlijn wordt verstaan onder een ‘EPA-adviseur’: een persoon die voldoet aan de eisen van bijlage 2.

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

3. EISEN TE STELLEN AAN DE RAPPORTAGE

De procescertificaathouder levert aan zijn opdrachtgever een gecertificeerde dienst, die onder andere bestaat uit het leveren van een rapportage in de vorm van een EPA maatwerkrapport. De eisen die specifiek aan de rapportage worden gesteld, zijn niet opgenomen in de BRL. Er wordt (in hoofdstuk 4) verwezen naar andere documenten.

Opmerking

Daarnaast bestaat de te leveren dienst ook uit te verrichten activiteiten. De eisen die aan de te verrichten activiteiten worden gesteld, staan in hoofdstuk 4.

4. EISEN TE STELLEN AAN HET PROCES

De procescertificaathouder levert aan zijn opdrachtgever een gecertificeerde dienst die uit een aantal te verrichten activiteiten bestaat. De te verrichten activiteiten en de eisen die daaraan worden gesteld, staan in dit hoofdstuk.

4.1 Vakbekwaamheid

De dienst wordt verricht door of onder verantwoordelijkheid van een 'EPA-adviseur'.

4.2 Geheimhouding

Geen eisen.

4.3 Breedte van het advies

De maatwerkadvising is gebaseerd op een integraal onderzoek naar de energetische kwaliteit en de mogelijke verbetering daarvan, van bestaande woningen.

Daarbij wordt ook onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van het ontstaan van vochtproblemen als gevolg van inwendige condensatie, naar de mogelijkheid van oppervlaktecondensatie en naar de kwaliteit van de luchtverversing van de woningen en van de toevoer van verbrandingslucht en de afvoer van rook.

4.4 Opdracht

De procescertificaathouder moet de opdracht, met alle bijbehorende voorwaarden, schriftelijk vastleggen.

Eén opdracht kan meerdere energieprestatieadviezen omvatten. Energieprestatieadviezen kunnen worden gebundeld in één rapportage.

ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

4.5 Representatieve woningen

Geen eisen.

4.6 Te verrichten activiteiten

4.6.1 Informereren opdrachtgever

De procescertificaathouder stelt de opdrachtgever op de hoogte van het feit dat de gegevens die moeten worden opgenomen in het monitoringsbestand (zie verderop), zullen worden geregistreerd bij derden.

Opmerking

Deze verplichting hangt samen met de registratieverplichting en gaat pas in als de registratieverplichting een feit is. Zie 4.6.7.

4.6.2 Opname huidige situatie

4.6.2.1 Doel van de gebouwopname

De procescertificaathouder neemt de huidige situatie ter plaatse op.

Voor het selecteren van de in overweging te nemen verbetermaatregelen en voor het opstellen van een EPA-maatwerkrapport wordt uitgegaan van het werkelijke gebruikersgedrag en van het gebouw en de installaties, zoals aanwezig.

De 'EPA-adviseur' gaat ter plaatse na of de uiteindelijk ter beschikkingkomende informatie voldoende basis vormt om een EPA-maatwerkrapport te kunnen opstellen dat is gebaseerd op de werkelijk bestaande situatie.

4.6.2.2 Opname gebouw

De procescertificaathouder voert de gebouwopname uit volgens hoofdstuk 3 van ISO 82.2 [1].

4.6.3 Berekening van de Energie Index (EI)

Niet van toepassing (valt onder deelgebied 01).

4.6.4 Keuze van energiebesparingsmaatregelen

De keuze van energiebesparingsmaatregelen is gebaseerd op de werkelijke bestaande situatie. De procescertificaathouder neemt ten minste alle energiebesparingsmaatregelen in overweging, die zijn genoemd in hoofdstuk 4 van ISO 82.2[1].

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

4.6.5 Levering van het energielabel

Niet van toepassing (valt onder deelgebied 01).

4.6.6 Levering van het maatwerkrapport

De procescertificaathouder levert aan de opdrachtgever, schriftelijke en/of digitaal naar gelang is vastgelegd in de opdracht, het EPA-maatwerkrapport, dat voldoet aan hoofdstuk 5 van ISO 82.2[1].

4.6.7 Afmelding

De procescertificaathouder meldt de vaststelling van het maatwerkrapport¹, uiterlijk op de vijfde werkdag na het tijdstip van de vaststelling, elektronisch aan de beheerder van het landelijke gegevensbestand van energieprestaties van gebouwen, door het zenden van een monitorings-bestand.²

De gedetailleerde karakteristieken van het monitoringbestand (formats e.d.) worden gepubliceerd door de beheerder van het landelijk gegevensbestand.

Opmerking

Het landelijk gegevensbestand moet nog worden toegewezen aan een beheerder. Het landelijke gegevensbestand biedt ondersteuning aan eigenaren en huurders van woningen, aan gemeenten en aan procescertificaathouders en certificatie-instellingen. De beheerde gegevens zijn slechts toegankelijk voorzover de vereiste bescherming van privacy dat toestaat.

4.6.8 Bewaren van gegevens

Geen eisen.

4.6.9 Onafhankelijke werkwijze

Geen eisen.

¹ De datum waarop deze eis van kracht wordt, zal worden bepaald door het CCvD van KBI.

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

5. EISEN TE STELLEN AAN HET PROCESCERTIFICAATHOUDER

5.1 Inschrijving bij Kamer van Koophandel

Geen aanvullende eisen.

5.2 Inloggegevens afmeldsysteem

Geen aanvullende eisen.

5.3 Personeel

Geen aanvullende eisen.

5.4 Hulpmiddelen en instrumenten

De procescertificaathouder beschikt over de in paragraaf 3.1 van ISSO 82.2 [1] genoemde instrumenten.

5.5 Levering van diensten

Geen aanvullende eisen.

6. EISEN TE STELLEN AAN DE INTERNE KWALITEITSBEWAKING

Geen aanvullende eisen.

INZAGGE EXEMPLAAR

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

7. EXTERNE KWALITEITSBEWAKING

7.1 Toelatingsprocedure

Indien het toelatingsonderzoek betrekking heeft op zowel energielabels als maatwerkrapporten, is de totaal te besteden tijd aan organisatiegericht onderzoek gelijk aan de voorgeschreven tijd voor energielabels.

In het kader van het toelatingsonderzoek controleert de certificatie-instelling twee maatwerkadviezen voor verschillende opdrachtgevers. De totaal te besteden tijd bedraagt 4 uren. De te besteden tijd heeft slechts betrekking op onderzoek en verslaglegging, dus niet op reistijd en overige tijd nodig voor het volledig behandelen van de aanvraag².

Opmerking

Als de certificatie-instelling terug moet komen, bijvoorbeeld omdat de tekeningen op een andere plaats liggen (bij de opdrachtgever), dan heeft dat invloed op de te besteden tijd die niet meetelt in de genoemde totaal te besteden tijd.

7.2 Vervolgcontroles

7.2.1 Jaarlijkse organisatiegerichte inspecties (audits)

Geen aanvullende eisen.

7.2.2 Projectgerichte inspecties

Elk jaar controleert de certificatie-instelling een aantal projecten. Dit aantal is gelijk aan 2 % van het aantal verrichte projecten op jaarbasis met een minimum van 2, bij een aantal van ten hoogste 1000 projecten op jaarbasis. Bij meer dan 1000 projecten op jaarbasis bedraagt het aantal $20 + 0,05 \%$ van het aantal projecten op jaarbasis, afgerond naar boven.

Bij certificatie voor de deelgebieden 'energielabel, bestaande woningen' en 'EPA-maatwerkrapport, bestaande woningen' worden de projecten van beide deelgebieden bij elkaar opgeteld.

De helft van het aantal projectencontroles, maar ten minste één, vindt ook plaats in het werk.

De tijd die de certificatie-instelling ten minste besteedt aan de jaarlijkse projectgerichte controles is gelijk aan 2 x het aantal te controleren projecten, in uren.

De te besteden tijd heeft slechts betrekking op onderzoek en verslaglegging, dus niet op reistijd en overige tijd nodig voor het volledig behandelen van de aanvraag.

Indien een te controleren project betrekking heeft op zowel een energielabel als een maatwerkadvies, wordt de totaal te besteden tijd aan de projectencontrole verminderd met 25%.

² De wijze van behandeling voldoet aan NEN-EN 45011.

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

7.3 Eisen aan de bekwaamheid van de auditor/ inspecteur van de certificatie-instelling

Geen aanvullende eisen.

8. EISEN TE STELLEN AAN HET PROCESCERTIFICAAT

Een model van het procescertificaat is opgenomen in bijlage 1.
De lay-out van het procescertificaat moet voldoen aan de eisen van de houder van het merk-
teken, Stichting Bouwkwiteit (www.bouwkwiteit.nl).

9. REFERENTIES

- [1] ISSO 82.2 'Energieprestatie van woningen en woongebouwen. Maatwerkadvies',
december 2006, inclusief Aanvulling, oktober 2009.

INZAGGE EXEMPLAAR

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

Bijlage 1 Model van het procescertificaat

KOMO[®] procescertificaat

Naam certificatie-instelling
Adresgegevens

LOGO van
Certificatie-
instelling

nummer:
uitgegeven:

EPA-maatwerkrapport, bestaande woningen

NAAM procescertificaathouder

VERKLARING VAN (naam CI)

Dit procescertificaat is op basis van BRL 9500 Deel 00 d.d. ... in combinatie met BRL 9500 Deel 02 d.d. afgegeven door (naam CI) conform het hiervoor van toepassing zijnde (naam CI) reglement voor procescertificering.

(Naam CI) verklaart

- dat het gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat de door (naam certificaathouder) verrichte werkzaamheden met betrekking tot de energieprestatie van het bestaande gebouw volgens de in dit procescertificaat vastgelegde specificaties voldoen, mits in het contract met de opdrachtgever is vermeld dat de werkzaamheden worden verricht conform dit procescertificaat, en
- dat het eindresultaat voldoet aan de gestelde prestaties zoals in BRL 9500 Deel 00 d.d. ... in combinatie met BRL 9500 Deel 02 d.d. ... zijn vastgelegd.

Voor (ABC)

....., directeur

Gebruikers van dit procescertificaat wordt geadviseerd om bij (ABC) te informeren of dit document nog geldig is.

**Beoordeeld is:
kwaliteitssysteem
en proces**

Periodieke controle

® is een collectief merk van Stichting Bouwkwiteit

**ENERGIEPRESTATIEADVISING
BIJZONDER DEEL
EPA-MAATWERKRAPPORT, BESTAANDE WONINGEN**

Nationale Beoordelingsrichtlijn Deel 9500-02 d.d. 2009-08-20

Bijlage 2

Eisen aan de vakbekwaamheid van de ‘EPA-adviseur’

Een ‘EPA-adviseur’ heeft:

- Niveau basisopleiding:
MBO in een bouwkundige, werktuigbouwkundige, elektrotechnische of fysische richting met een aanvullende opleiding bouw fysica of installatietechniek.
De EPA-adviseur behoeft niet over een diploma van deze opleidingen te beschikken mits zijn kennis en vaardigheid van een gelijkwaardig niveau is.
- Niveau specifieke aanvullende opleiding:
Cursus EPA-adviseur, die voldoet aan criteria vastgesteld op basis van ISSO 82.
- Ervaring:
De EPA-adviseur heeft 2 jaar ervaring op het gebied van energiebesparing in de bouw en is in staat in te spelen op de wensen van de klant.

Verder beschikt een ‘EPA-adviseur’ over de volgende vakbekwaamheden:

- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een opname te maken van de bouwkundige schil en de installaties van een woning en een woongebouw ten behoeve van het energieprestatie maatwerkadvies.
- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL op basis van gegevens uit een opname de EI (Energie Index) van een woning en een woongebouw te berekenen.
- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een samenhangend pakket energiebesparende maatregelen voor een woning en een woongebouw samen te stellen.
- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een samenhangend pakket energiebesparende maatregelen voor een woning samen te stellen, waarmee twee labelsprongen kunnen worden gemaakt, tegen de laagste kosten.
- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een pakket van energiebesparende maatregelen door te rekenen op de effecten voor de gebruikers en/of eigenaren van de woning of het woongebouw.
- hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een maatwerkrapport voor een woning en voor een woongebouw op te stellen.